

Trocha sokolské nostalgie

– a neúplný archiv

Část třetí

Zápisy o životě sokolské jednoty od začátku roku 1977 mluví o zkvalitňování cvičení a o tom, že se přidávají občas i „starsí bratři a sestry“. Současně roste i společenská a vzdělávací aktivita. Koncem roku se pak koná již „tradiční“ piknik v „ZÁTIŠÍ“ ve Wonga Park.

Základním motivem všeho snažení je ale touha po vlastní sokolovně.

Ve věstníku Ústředí Čs. Sokolstva v zahraničí v květnu 1979 vzdělavatel V. Soust píše: „A pak přišel zájezd 85 členů jednoty na otevření sokolovny v Sydney kde naši členové vystoupili cvičením, tancem i hrou. Jiskřička touhy po vlastním domově byla okázalou slavností otevření sokolovny v Sydney mocně rozdmýchána.“

O tom vypráví dnes i M. Hemala: „Tehdy jsme jeli na slavnostní otevření sokolovny v Sydney, a v té době to bylo velké nadšení. Dalo nám to takovou výzvu, impuls – snad ve snaze se jim i vyrovnat. Ale zase, vycházelo to z touhy mít vlastní místo ku cvičení.“

Hlas domova č.18 (5.9.77) přináší oznámení, že: „Sokol MELBOURNE pozval na svoji výborovou schůzi, konanou 17. srpna 1977 v restauraci Rheinland, zástupce čs. demokratických organizací v Melbourne za účelem dohody o postupu k dosažení naší nejvyšší mety - ke stavbě čs. exilového střediska v Melbourne - Národního domu. Nadšení všech přítomných bylo nanejvýš spontánní. Bylo dohodnuto, že jednotlivé organizace dodají svého zástupce do užšího pracovního výboru. Jakmile tento bude v krátku ustaven a speciální bankovní konto otevřeno, jednotlivé spolky převedou větší část svých úspor na toto konto, což bude tvořit základ sbírky na vybudování Československého národního domu v Melbourne. Postup sběru bude zveřejňován, takže naše veřejnost bude stále informována o průběhu akce.“

Sokol Melbourne též požádal viktoriánskou vládu dopisem adresovaným na ministra sportu a rekreace, Mr. B. Dixona, o přidělení pozemku v Melbourne. Okamžitá odpověď z kanceláře uvedeného ministra byla „velmi uspokojivá“. (Pozemek přidělen nebyl).

Na schůzi v Rheilandu vzpomíná Josef Kadaně: „Myslím, že to byla skutečně klíčová schůze. Díky manželům Zlatým se tam sešlo poměrně hodně lidí. Schůzi vedl starosta Sokola F. Vozábal a byl tam Šetek, Kopecký, Kugler, Petráň, Šustek, Gráf, Schoenpflug, Tůma a Tůmová, Nový, Culka, Močička, Mencl, Dub, Kinda, Ambrož, Voborský a snad tucet dalších. Nechtěl mi prominou ti, jejichž jména si nevzpomínám. Předmětem debaty se stalo, jak začít se sbírkou. Jak se říká, „každý chce jít do nebe, ale nikdo nechce umřít“. Myslím, že jsem to byl já, kdo se osmělil a řekl jsem, že se svojí manželkou dáváme \$500. Zřejmě to jen potřebovalo udělat ten první krok. Hned se přidal Ruda Kugler, Šetek, Josef Kopecký, Petráň a mnoho dalších. Sešlo se tehdy několik tisíc dolarů. A v té době jsem také vstoupil do Sokola. Byla to nejschůdnější cesta, jak ten dům uskutečnit. I když se o národním domě mluvilo již několikrát, tohle byla jejich velice slibná iniciativa.“

A v následujícím čísle (19.9.77) uveřejňuje Hlas domova výzvu „...občanům českého a slovenského původu ve Viktorii. Československé demokratické organizace v Melbourne sestavily společný pracovní výbor pro výstavbu kulturního, společenského a sportovního střediska - SOKOLSKÉHO ČESKOSLOVENSKÉHO NARODNÍHO DOMU. Pracovní výbor vyzývá tímto celou naši nejširší veřejnost, aby se kladně zúčastnila na výstavbě národního domu a aby přispěla na tuto výstavbu mírou co největší. Náš úkol není malý, ale nadšením a podporou všech poctivě smýšlejících Čechů a Slováků v Austrálii jej zvládneme.“

Peněžní sbírka, jejíž průběh bude zveřejňován, již započala a pracovní výbor doufá, že nebude nikoho, kdo by se této národní akce nezúčastnil.

Peněžní dary zasílejte laskavě na adresu Mr. Z. Dub. 16 Newry St., Cheltenham Vic. 3192 a šeky vystavte na Sokol Czechoslovak National House.“

Jména členů pracovního výboru jsem v záznamech nenalezl, ze záznamu ale vyplývá, že v něm byly zastoupeny čs. organizace – Sokol, České divadlo, Čs. národní sdružení, Klub Slávie, Rodičovské sdružení a Sokolská hudba. Výsledky sbírky pak byly v Hlase Domova průběžně oznamovány s částkami a jmény dárců. Koncem roku v č.24-25 (19.12. 77) Hlas domova oznámil: *“VÝBOR PRO VÝSTAVBU SOKOLSKÉHO NÁRODNÍHO DOMU V MELBOURNE, který zahájil před 2 měsíci finanční sbírku, ohlašuje tento stav: celkem přijato \$ 10.831.76 a celkem přislíbeno \$ 9.650”.*

Zpráva výboru je pak uveřejněna téměř v každém čísle HD se jmény dárců větších i drobných částek – každý věnoval podle svých možností a mnohdy i několikrát.

22. ledna 1978 se konala řádná valná hromada, kde bylo zvoleno na další období vedení jednoty, které si předsevzalo uvedení snu o sokolovně ve skutek.

Starosta br. F. Vozábal, místostarosta br. K. Graf, náčelník br. V. Chaloupka, místonáčelník. br. J .Tůma, náčelnice a vzdělavatelka ses. V Šustková, místonáčelnice ses. M. Voborská, jednatel br. J. Kadaně, pokladník br. J. Nový, hospodář br. J. Tůma, matrikář br. J. Schoenpflug, zábavní referent a praporečník br.V Ambrož, tiskový referent br. V. Soustružník, zdravotní ref. ses. S. Mutlová, hudební ref. br. L. Petrnoušek, knihovnice M. Voborská, vedoucí volejbalového odboru br. J. Knop, členové výboru sestry a bratři: Gráfová, Hellerová, Očenášková, S Petráňová, Pospíchalová, Tomečková, Dub, Heller, Kopecký, V. Novák, Petráň a J. Pospíchal, revizoři účtů bři. J. Hudeček a V. Spicl.

Záznam uvádí, že „Na výborové schůzi 1.6.78 br. Kadaně hlásí, že odeslal 30.5. dopisy na Registre Corporate Affairs Office a detaily s žádostí o půjčku NSW Bank (1st mortgage \$65000 na 10%) a že doufá že nám peníze banka půjčí. Mimo těchto peněz nabídl půjčku br. Kopecký 25000. Dále br. Jednatel ohlásil, že jsme již obdrželi registrační stanovy a že byla svolána Mimořádná valná hromada podle nových registračních stanov. Schůzi předsedal jako host br. A. Nypl do volby nového starosty. Při volbě byl pak potvrzen stávající výbor zvolený 22.1.t.r. Br. starosta dává dodatečně hlasovat o koupi domu v North Melbourne. Jednohlasně odhlasováno. Br. pokladník pak podává podrobnou zprávu, že na darech bylo od Čsl. organizací a jednotlivců celkem obdrženo \$38 153.58.“

Co předcházelo, vysvětluje Josef Kadaně: „Nejdříve začalo hledání místa. Samozřejmě, každý měl svoji představu kde a jak by to mělo vypadat. Já osobně dával přednost někde v přírodě, ale nakonec zvítězil názor blízko City a dostupnosti veřejné dopravy. Jarda Petráň a jeho manželka Ann našli budovu – staré skladiště v North Melbourne. Pozice byla výborná – mimo parkování. Potřebovalo to ale hodně práce a peněz, aby to sloužilo našemu účelu.

Abychom si mohli půjčit peníze na koupi, museli jsme mít nějaký legální registrovaný spolek, v jehož jménu by půjčka mohla být. Nic takového neexistovalo. Jako jednatel jsem si tudíž na sebe vzal stanovy připravit – Memorandum and Articles of Assosiation. V té době neexistoval počítač, a tak jsem vše psal na stroji s průklepem. Snad celkem 50 stránek. Když jsem to skončil, tak jsem s tím šel na Corporate Affairs to registrovat. Jak ale všichni víme, každý public servant musí ospravedlnit svoji existenci. Ten můj tam třikrát našel nějakou změnu, kterou chtěl, abych tam provedl. Musel jsem tudíž vše třikrát přepisovat. Vždycky všech 50 stránek. A tak se zrodil Czechoslovak Sokol Gymnastic Association N/L. V té době nebyla podobná organizace registrována a my jsme byli něco jako průkopníci. A dokument museli podepsat členové, kteří budou odpovědní za chod asociace.

To nejtěžší ale teprve přišlo – teď šlo o to, nalézt peníze na nákup domu. S mým spojením s Bank of NSW (nyní Westpack) můj manager dostal povolení půjčky na 1. Mortgage \$65 000 splatnou na 15 let. To ale nestačilo. Josef Kopecký nabídl půjčit 25 000, půjčku ani nechtěl registrovat, ale já na tom trval a se sbírkami, včetně podstatných darů od Divadla, Národního sdružení, Slávie, Rodičovského sdružení a velkého množství jednotlivců, se nám podařilo dát dohromady zbytek peněz a dům koupit.K tomu dr. Aurel Brežný připravil legální dokumentaci za velmi snížený poplatek.“

Dokument nadepsaný Memorandum and Articles of Association of Czechoslovak Sokol Gymnastic Association na své poslední stránce nese podpisy lidí zaručující dodržování Articles of

Association. Je tam podepsán František Vozábal, Jan Anton Šetek, Jaroslav Peter Petráň, Josef Kopecký, Rudolf Charles Kugler, Josef Kadaně a Vlasta Šustková.

Záruku na bankovní půjčku pak podepsali bratři Vozábal, Kopecký, Kadaně a sestra Vozábalová.

Hlas Domova č.15 (24.6.78) uveřejnil následující oznámení: "*SPRÁVNÍ VÝBOR ČS. SOKOLSKÉHO NÁRODNÍHO DOMU V MELBOURNE. S radostí oznamujeme, že všechny podmínky spojené s koupí domu č. 497 Queensberry Street, North Melbourne, jak je vyžadoval městský výbor a banka, která poskytla k částečnému krytí půjčku, byly splněny a dne 2. srpna budovu přebíráme. Bude to jistě velká událost pro celou naši veřejnost. Dosahujeme tohoto úspěchu proto, že zdejší Češi a Slováci projevují vřelý zájem a poskytují podporu. Těšíme se, že obojí potrvá a že budeme moci všichni společně, všechny organizace a všichni jednotlivci, využívat všech předností, které nám náš společný stánek dá.*" A opět následuje dlouhý seznam drobných i větších peněžních dárců.

Hlas domova v č.17 (21.8.78) pak informuje, že v domě "*převzatém do vlastnictví, začaly jeho úpravy -především v prvním poschodí - aby byl co nejdříve k dispozici naší veřejnosti. Opravy i úpravy se dějí z velké části svépomocí krajanů, kteří se sejdou hlavně o víkendech.*"

Záznamy výborových schůzí vyslovují dík za práci na Národním domě a zvláště jmenují: manž. Močičkovi, Gráfovi, Vozábalovi, Schoenpflugovi, Petráňovi, Noví, Kadaňovi, Růžičkovi, Voborských – a bratry: Hladký, Knob, Kotlár, Kopecký, Blažek, Černý, Soust, Barabáš, Pekárek, Lipka, Hruška, Pařízek, Ambrož, Chaloupka, Tůma, Pekárek, Kollár. Vyslovují také dík bratrům Knobovi, Kutkovi, Pekárkovi, Lipkovi, Šustkovi atd., za materiál a práci buď věnované, nebo dodané s podstatnou slevou.

Josef Kadaně k tomu dodává: „Všechno bylo potřeba uvést do použitelného stavu. Podlaha dole, kuchyně, záchody, prostě všechno. Především členové Sokola, ale i celá řada krajanů – po večerech, sobotách a nedělích – vždy přišel někdo ochotný přidat ruce k dílu. Hodně krajanů dalo materiál zdarma nebo za nominální ceny. Vzpomínám si mezi jinými na J. Kutku, B. Culka, J. Knopa a Močičkovi. A chodili tam pracovat i mladí, např. volejbalisti, bratři Brodečtí, mladí Kuglerovi – ale vůbec mnoho dalších. Dokonce i Jugoslávci nám pomáhali.“

Rok 1978 pro sokolskou jednotu končí skutečně v plné práci. Mimo snahy o otevření domu co nejdříve, do konce roku stihne výbor uspořádat vzpomínkový večer k 28. říjnu a velice úspěšnou (zejména finančně, jak poznamenává zapisovatel) Silvestrovskou zábavu. Otevření domu je ale již zase další kapitola.

Aleš Nebeský